

Nová edícia geologickej mapy Malých Karpát

M. Polák¹, M. Kohút¹, D. Plašienka², M. Putiš², V. Bezák¹,
J. Maglay¹, M. Havrila¹, M. Olšavský¹, S. Buček¹, M. Elečko¹,
K. Fordinál¹, A. Nagy¹, Ľ. Hraško¹, Z. Németh¹

1 Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava
2 Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava

Malé Karpaty (MK) sa nachádzajú v západnej časti Slovenska na styku Západných Karpát (ZK) a Východných Álp. Po mape Mahela (1972) nové dielo odráža súčasné poznatky z danej oblasti. Na geologickej stavbe regiónu sa podieľajú hlavné paleoalpínske tektonické jednotky *tatrika*, *fatrika* a *hronika*, kým vrchnokriedové, paleogénne, neogénne a kvartérne sedimenty ich prekrývajú. Tatrikum buduje najväčšiu časť územia MK, člení sa na sústavu čiastkových príkrovových jednotiek zahŕňajúcich tak predalpínsky fundament, ako aj viacero mezozoických sukcesíí.

Kryštalikum MK tvorí devónsky vulkanicko-sedimentárny komplex metabazitov (amfibolitov, aktinolitických bridlíc) a metasedimentov (fylitov, svorových rúl, kontaktných rohovcov a metakarbonátov) ako aj karbónskych (350 Ma) granitoidných magmatitov formujúcich bratislavský a modranský masív. V porovnaní s ostatnými tatrickými jadrami sa kryštalikum MK vyznačuje viacerými špecifikami ako: prítomnosť relatívne slabšie metamorfovaných hornín, zachované sedimentárne textúry v metasedimentoch, relatívne veľké rozšírenie čiernych bridlíc, intruzívny vzťah granitoidov k metamorfovanému plášťu s prejavmi kontaktnej a periplutonickéj metamorfózy.

Mezozoické sedimentárne komplexy tatrika MK rozdeľujeme na: *Borinskú* jednotku – má najnižšiu štruktúrnu pozíciu a odlišuje sa klastickými jurskými sukcesiami, často sa zaraďuje do infratatrika. *Orešianska* jednotka má identický subautochtónny charakter, ale má jasne definovaný vzťah k podložným jednotkám. Tektonické nadložie tvorí kryštalický fundament. Bratislavský príkrov je alochtónna časť vrchnokôrovej superjednotky tatrika s. s., zložený z komplexov fundamentu, ako aj jeho mezozoického sedimentárneho pokryvu. Jursko-spodnokriedové sledy vystupujú na sz. periférii bratislavského fundamentu. Zaraďujeme ich do štyroch samostatných sukcesíí:

devínskej, *kuchynskej*, *kadlubskej* a *solírovej*. **Fatrikum** predstavuje sústavu pripovrchových príkrovov ležiacich v tektonickom nadloží tatrika a to: čiastkový vysoký príkrov ležiaci v podloží zliechovského (krížňanského) príkrovu. **Vysoký príkrov** (stredný trias až cenoman) buduje podstatnú časť fatrika MK. Spodné časti príkrovu tvoria vysoké vápence, ramsauská dolomity, typický karpatský keuper, čierne biodetritické, lumachelové, koralové vápence a slieňovce. Jursko-spodnokriedovú vysokú sekvenciu tvoria tmavé piesčité krinoidové vápence a bridlice, vápence prístodolského súvrstvia; rádiolarity, červené hľuznaté vápence; masívne rohovcové a brekciovitité vápence, bridličnaté slienité rohovcové vápence (hlbočské súvrstvie), bioklastické vápence, porubské súvrstvie – silicifikované slieňovce, turbiditové pieskovce. **Zliechovský príkrov** (jura až spodná krieda) vystupuje len v malom rozsahu v severnej časti MK s charakteristickým allgäuským súvrstvom (fleckenmergel), a so ždiarským, jaseninským osnickým a mraznickým súvrstvom.

Hronikum – tvoria dva samostatné čiastkové príkrovy. Spodný *veterlínsky príkrov*: vrchný karbón (ipoltická skupina) až vrchný karn. V tektonickom nadloží leží druhý čiastkový *príkrov považský*. Je zložený z havranickej a jablonickej kryhy. Litostratigrafický rozsah: spodný trias až vrchný rét. Popríkrovové vrchnokriedové sedimenty sú zastúpené len rudimentárne. Zachované sú len obmedzené karbonátové klastiká brezovskej skupiny. Paleogénne sedimenty kolmatujú paleoalpínsku tektonickú stavbu. Zastupujú ich klastické sedimenty myjavsko-hričovskej skupiny a malokarpatskej skupiny. Spodno- až strednomiocénne sedimenty transgredujú na rôzne litostratigrafické členy malokarpatskej sústavy. Kvartér tvoria sedimenty holocénu a pleistocénu.